

**Liturgie morgendienst
Emmen, 24 januari 2016**

Thema: een man een man, een vrouw een vrouw

1. Votum
2. Zegengroet
Genade voor u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus.
3. Zingen: **Psalm 91:1,7** (vers 1 geleerd door groep 5-8)
4. De Tien Woorden m.b.v. picto's geloof.nu
5. Zingen: **Psalm 125:1,4** (vers 1 geleerd door groep 3,4)
6. Bediening van de doop aan Joella Meijer en Stefan Jongsma. Lezen **formulier 1**.
Tijdens de lezing zingen **Psalm 105:5** (geleerd door groep 1,2).
Na de doop van Joella zingen: **Een parel in Gods hand** (m.m.v. muziekgroep)
en na de doop van Stefan **Psalm 139:7**
7. Gebed om verlichting met Gods Geest
8. Schriftlezing: **1 Korintiërs 11:1-16** (*gelezen door...*)
9. Zingen: **Psalm 8:1,3,4**
10. Preek
11. Amenlied: **Psalm 128:1-3**
12. Dankgebed, voorbede
13. Inzameling van de gaven (*diakenen geholpen door...*)
14. Slotzang: **Opwekking 687** (m.m.v. muziekgroep)
15. Zegen.
De genade van onze Heer Jezus Christus, en de liefde van God en de eenheid met de heilige Geest zij met u allen.

Overdenking n.a.v. 1 Korintiers 11:2-16 Een man een man, een vrouw een vrouw...
Emmen, 24 januari 2016

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

[dia1] *De man is het hoofd van de vrouw!*

Zo, pak an, daar kun je 't weer mee doen. Daar is geen woord Frans bij.

Lekker *straight* ook. Niet: de man is het hoofd van *zijn* vrouw (de vrouw waarmee 'ie getrouwd is),
nee: *de* man is het hoofd van *de* vrouw (in algemene zin dus).

Misschien zit je al met kromme tenen of stijgt je verontwaardiging met de minuut...

Want, kom op zeg, daar kun je in deze tijd toch niet meer mee aankomen.

Je bent juist blij dat de verhouding tussen man en vrouw de afgelopen jaren is genormaliseerd,
veel meer gelijkwaardig is geworden. [dia2]

Niet langer de vrouw als sloofje van de man.

Niet langer het aanrecht als enige recht van de vrouw.

Niet langer de man die de baas is – kom nou!

Het zijn van die bijbelgedeeltes waar je je een beetje ongemakkelijk bij voelt – tenminste, dat heb ik wel.

Bevestigen ze niet, wat heel veel mensen toch al denken, dat geloof en kerk de vrouw onderdrukken, vrouwen minderwaardig achten dan mannen?

Dat geloof en kerk er de oorzaak van zijn dat nogal wat vrouwen worden gediscrimineerd, mishandelt en misbruikt?

Na [dia3] 'Keulen' (waar in de oudejaarsnacht een grote groep vrouwen is lastig gevallen en seksueel aangeraakt) komt dat steeds weer terug, kun je het overal horen: dat geloof/religie (in dit geval de islam) mannen aanzet tot gedrag dat we – in elk geval hier in het verlichte Westen – niet tolereren. En dat die mannen uit achterlijke culturen en met hun ouderwetse geloof, opgevoed moeten worden over hoe wij hier met vrouwen omgaan...

[dia4] Laat ik heel helder zijn: wat er in Keulen is gebeurd, en wat – dat blijkt inmiddels ook wel – op heel veel plaatsen gebeurd, ook door blanke Europese mannen: het lastigvallen van vrouwen, seksuele intimidatie, mishandeling of misbruik, is absoluut niet te tolereren. Dat kan en mag echt niet. En iedereen die zich er aan schuldig maakt, moet veroordeeld en gestraft worden.

Tegelijk zeg ik ook heel duidelijk: zulk ontoelaatbaar gedrag naar vrouwen toe heeft [dia5] niets te maken met geloof/religie, maar alles met zonde en veel met cultuur. Ongelovige mannen gaan doorsnee echt niet beter met vrouwen om dan gelovige, en verlichte mannen hier in het geëmancipeerde Westen begaan echt niet minder overtredingen dan ouderwetse mannen uit een macho de-man-is-de-baas-cultuur.

Dat is het pijnlijke: [dia6] door de zonde is de verhouding man en vrouw verrot.

De vloek is nu dat mannen over vrouwen willen heersen (Genesis 3:16).

Daarbij: hoezo zullen wij die vluchtelingen uit Afrika wel 's even normen en waarden bij-brengen als het gaat om de verhouding man-vrouw?!

Moeten wij zeggen, [dia7] hier in het versekste Westen, waar bijvoorbeeld media en mode juist de indruk wekken totaal geen respect te hebben voor de vrouw, en waarin zij vooral gepresenteerd wordt als lustobject! Waar op seksueel gebied in feite alles kan en mag – vrijheid blijheid immers!

[dia8] Betekent dat, dat de kerk, dat kerkmensen, er gunstig afkomen?

Helaas kun je dat niet zeggen, terwijl je het wel had gehoopt en verwacht...

Kerkmensen blijken in veel opzichten net gewone mensen te zijn, die vooral ook beïnvloed worden

door de zonde en de cultuur waarin zij leven.

Zodoende is wel met de hand op de Bijbel de suggestie gewekt dat vrouwen van lager soort zijn dan mannen, en onderdrukking van vrouwen goedgepraat.

Terwijl, als je de Bijbel goed leest, daar absoluut geen aanleiding voor is.

Juist Jezus zelf, en later zijn volgelingen in de begintijd van de kerk, onderscheidden zich positief van hun tijdgenoten, door op een respectvolle manier met vrouwen om te gaan, en hen op te nemen en in te schakelen in de kring van volgers.

Maar Paulus dan? Hij is toch wel een echte vrouwenhater?

Dat hoor en lees je wel vaak inderdaad.

Maar dat komt toch echt omdat mensen niet meer dan oppervlakkig losse tekstjes lezen en interpreteren.

Moet je maar 's kijken wat Paulus eerder al in zijn brief aan de Korintiërs heeft geschreven (**7:3v**) [dia9]

Een man moet zijn vrouw geven wat haar toekomst, evenals een vrouw haar man. En een vrouw heeft niet zelf de zeggenschap over haar lichaam, maar haar man; en ook een man heeft niet zelf de zeggenschap over zijn lichaam, maar zijn vrouw...

Volgens mij is hier niks vrouwonvriendelijks aan. Integendeel, zeker voor die tijd was dit revolutionair gedacht. Dat een man zeggenschap heeft over zijn vrouw, dat weet iedereen wel, maar een vrouw heeft het dus ook over het lichaam van haar man!

Ok, maar dat *de man is het hoofd van de vrouw* dan...!

Nou ja, dat staat wel in een bepaald kader he.

De zin begint met: [dia10] *Christus is het hoofd van de man...* Dan volgt waar we zo vaak over stuiten: [dia11] *...de man is het hoofd van de vrouw.* En dan eindigt het met [dia12] *...en God het hoofd van Christus.*

Dat kader is wel heel belangrijk! Kijk dus altijd uit met losse tekstjes!!

Want dat Christus het hoofd is van de man en dat God het hoofd van Christus is, zegt alles over *wat het betekent* dat de man het hoofd is van de vrouw. Zegt alles over *hoe* de man hoofd is van de vrouw (of dat in elk geval dient te zijn!)

Dan ontdek je dat het in elk geval niet gaat over lager of hoger, meer of minder, en er ook helemaal geen sprake is van vernedering ofzo. Want je kunt toch echt niet zeggen dat Christus lager staat dan God, minder is dan God of dat het voor Hem een vernedering is dat God zijn hoofd is!

Het hele punt waar het hier in 1 Korintiërs 11 om draait is [dia13] dat er *verschil* is.

Man en vrouw mogen dan volstrekt [dia14] gelijkwaardig zijn, *gelijk* zijn ze niet!

Een man is geen vrouw en een vrouw is geen man, en dat moeten ze ook niet willen zijn! En ze moeten ook niet doen alsof er geen verschil is.

Het gaat erom dat we eerbiedigen dat een man een *man* is en een vrouw een *vrouw*.

Dat we de *eigenheid* van ieder waarderen en respecteren.

Wat is eigenlijk de aanleiding dat Paulus hier over begint?

Probleem bij de Korintiërs is dat sommige gemeenteleden het nogal hoog in de bol hebben. [dia15]

Omdat ze de heilige Geest hebben gekregen, en bepaalde *charismata* = gaven van de Geest, hadden ze een *air* over zich gekregen waardoor ze zichzelf zijn gaan verheffen boven anderen, zichzelf beter/belangrijker vinden dan andere gemeenteleden (die wat minder van die gaven hadden gekregen).

Ze hebben ook de idee, dat ze, [dia16] nu ze bevrijd zijn door Jezus, de vrijheid hebben om maar alles te doen wat ze willen – ze zijn immers toch vrijgemaakt!

Paulus roept hen nadrukkelijk tot de orde. Bijvoorbeeld in **hoofdstuk 10:23,24**:

[dia17] *U zegt: 'Alles is mij toegestaan.' Zeker, maar niet alles is goed. Alles is toegestaan, maar niet alles is opbouwend. Wees niet op uzelf gericht, maar op de ander...*

Nu gaat het over bidden en profeteren [dia18], en blijkbaar doen vrouwen dat dus ook, en is dat geen probleem: vrouwen *mogen* bidden en profeteren.

Nee, wat Paulus aan de kaak stelt, is [dia19] *de manier waarop* dat gebeurt.

Vrouwen in de gemeente van Korinte hebben er het handje van dat op een vrijgevochten manier te doen, net alsof ze mannen zijn.

Ze gedragen zich als mannen, doordat ze de hoofddoek die op dat moment kenmerkend is voor hun vrouw-zijn, demonstratief afdoen; zo van: kijk mij eens!

Heel vaak wordt gedacht dat Paulus hier een [dia20] kledingvoorschrift geeft: mannen moeten *zonder* en vrouwen *met* hoed naar de kerk.

En ook als het om het haar gaat: mannen moeten kort haar hebben en vrouwen lang haar (vergelijk 11:13-15).

Maar daar gaat het hier niet om. Het gaat om [dia21] *de houding* die je aanneemt. De *reden waarom* je iets wel of niet doet.

Je zou het kunnen vergelijken met dat ik hier vanmorgen in een jurk de kerk zou zijn binnengekomen. Of dat een vrouwelijke Bijbellezer hier achter de lessenaar gaat staan in een donker herenpak compleet met stropdas.

Waarom zou je zoiets doen? Ik denk dat de meesten van u dat zouden uitleggen als: oh, de dominee wil een vrouw zijn, en die vrouwelijke Bijbellezer een man.

Het is ongebruikelijk, en daarmee provocerend/uitdagend.

Gevolg is dat het gesprek niet gaat over wat er gezegd is en gelezen wordt, maar over welke kleren iemand aan heeft, hoe iemand eruit ziet.

Daarmee leidt het af van waar het om moet gaan. [dia22] *Het is niet dienend.*

Kijk, het lastige is natuurlijk, dat in onze tijd man en vrouw als volstrekt *gelijk* aan elkaar worden beschouwd (nou ja, behalve in de sport dan).

[dia23] Alle verschil tussen de seksen is de afgelopen jaren zorgvuldig weggepoetst.

Wat dat betreft kun je de emancipatie van de vrouw geslaagd noemen.

Mannen en vrouwen zijn uitwisselbaar geworden.

[dia24] En mannen zijn in veel opzichten vrouwelijker geworden, en vrouwen mannelijker.

Sommigen spreken zelfs van een *feminisering* van onze cultuur: vrouwen nemen steeds meer taken en verantwoordelijkheden van mannen over, vrouwen worden in dat opzicht steeds dominanter...

En is het ook niet waar, mannen, dat wij wel een beetje van 'de gemakkelijke soort' zijn? En dat vrouwen ons in veel dingen 'de baas' zijn (behalve fysiek)?

En dat we dat ook wel makkelijk vinden – 'als zij het dan zo graag wil doen: prima!'

Volgens mij is het tijd voor emancipatie van de man.

Dan bedoel ik niet dat mannen weer moeten gaan toegeven aan [dia25] hun jagersinstinct en oerdriften, waardoor ze als gekken achter een krat bier het bos in hollen, of rondjes gaan lopen in Nigeria, of met bomen moeten gaan gooien en vuurtje stoken.

Ik bedoel ook niet dat mannen geen koffie meer zouden moeten schenken of stofzuigen, de was niet meer moeten doen of de kinderen geen schone broek geven.

Ik bedoel [dia26] dat de man zijn hoofd-zijn serieus moet nemen, heel bewust z'n taak en verantwoordelijkheid als man op zich neemt. Niet lekker makkelijk alles aan de vrouw overlaat, maar zelf leiding geeft en voorop gaat.

In het gezin, in het huwelijk, in de samenleving, in de kerk: [dia27] als man erbij zijn, aanwezig, betrokken, alert, *to the point*.

Hoofd zijn van de vrouw, zoals Christus hoofd is van de man.

Dan gaat het dus niet om de baas spelen, om (over-)heersen en onderdrukken.
Maar om [dia28] *dienstbaar* zijn, om heersen door te dienen.

Paulus laat zich daarbij niet leiden door zijn eigen [dia29] culturele bepaaldheid.
Even denk je in 11:16 dat dat wel zo is: het argument daar is immers *dat wij noch de gemeenten van God een ander gebruik kennen*.

Maar voor het punt waar het om gaat, geloven we dat Paulus geleid door de heilige Geest heeft geschreven.

Hij beroept zich ook nadrukkelijk op gegevens uit de Schriften: [dia30] hij herinnert aan de schepping van Mens (Adam) en Mannin.

Je kan zeggen dat de man Gods beeld en luister is, en de vrouw de luister van de man, omdat Adam niet uit de vrouw is voortgekomen, maar Mannin uit de man. En omdat de man er niet is omwille van de vrouw, maar de vrouw omwille van de man.

Dat roept de afhankelijkheid van de man op: hij had hulp nodig. Zonder iemand die bij hem past is de man hulpeloos.

Hier is sprake van een [dia31] volgorde: God – man – vrouw.

En in die zin ook een afstraling van heerlijkheid (luister): iets van de heerlijkheid van God straalt af op de man, en iets van de heerlijkheid van de man op de vrouw.

Dat verschil moet je niet wegpoetsen, maar als iets moois zien, als goede zorg van de Schepper.

Er staat dan dat de vrouw [dia32] *een 'macht op' haar hoofd moet hebben, omwille van de engelen*.

Dit is een lastig te begrijpen zin. (De NBV vertaalt ook nog 's heel onduidelijk met '*zeggenschap over*'.)

Ik kies voor de volgende uitleg: de volgorde in de schepping laat zien dat de man zich moet laten leiden door Christus en de vrouw zich moet laten leiden door de man. Voor de man betekent het, dat 'ie verantwoordelijk wordt gesteld. Zo roept God direct na de zondeval in het Paradijs Adam: *mens waar ben je?* Adam moet zich *als eerste* verantwoorden!

Voor de vrouw betekent het [dia33] dat zij zichzelf (!) in haar macht moet hebben, zichzelf beheersen, in bedwang houden – ze kan maar niet alles doen wat ze in haar hoofd haalt.

Zo vraagt de Schepper van zowel man als vrouw [dia34] geen *overheersing* maar *zelfbeheersing*. Dat is zijn goede zorg. Want mannen en vrouwen moeten samen verder.

[dia35] En daarbij kan er maar één voorop gaan, anders wordt het een kemphanengevecht. God zet de man voorop. Hij moet de leiding nemen. Op de manier van Christus.

Omwille van de engelen... Ja, want de publieke opinie, de cultuur is soms behoorlijk anders. Dat was toen in Korinte al zo, dat is nu niet anders – het gelijkheidsideaal brengt maar zo het hoofd op hol, en schiet maar zo door!

Maar engelen verheugen zich over iedere zondaar die zich bekeert, over elke man en iedere vrouw die zich richt naar de wil en orde van de HERE.

Engelen verheugen zich over mannen en vrouwen die niet in concurrentie of competitie denken, maar die samen beeld van God willen zijn, elkaar waardierend, aanvullend, helpend, dienend.

Tegen alle onderdrukking en mishandeling van vrouwen is het echt nodig dat we *niet* de geldende cultuur volgen (waar ter wereld je ook maar woont), maar de stijl van God hoog houden. Een heel eigen, onderscheidende stijl, waarin vrouw en man elkaar respecteren en waarderen in ieders eigenheid.

[dia36] Een vrouw een vrouw, een man een man!

Wees blij met wie je bent en aanvaard de taak en verantwoordelijkheid die eruit voortvloeit.

Want in hun verbondenheid met de Heer is de vrouw niets zonder de man, en ook de man niets

zonder de vrouw – ze completeren elkaar!

Want zoals de vrouw uit de man is voortgekomen, zo bestaat de man door de vrouw – en alles is ontstaan uit God.

Laat niets ons afleiden van het samen dienen van Hem.

Amen

[dia37]

Gebed na de preek

We prijzen U, Schepper van het leven, dat U naast de hulpeloze man iemand hebt geschapen die hem kan helpen zijn taak en verantwoordelijkheid te nemen en waar te maken. We prijzen U voor de schepping van mannen en vrouwen. Samen mogen wij uw beeld zijn. Samen mogen wij U vertegenwoordigen op aarde. Samen mogen wij vruchtbaar zijn en de aarde bevolken. Dank U HERE.

Tegelijk weten we uit eigen ervaring dat er door de zondeval iets grondig mis is gegaan, ook in de verhouding tussen man en vrouw. U hebt het zo goed en mooi en harmonieus bedoeld. Maar we hebben er in dat opzicht ook vaak een zootje van gemaakt. Er is zoveel strijd en ruzie. Overheersing en onderdrukking. Vrouwen worden misbruikt. Mannen gemanipuleerd.

HERE ontferm U ook over ons. Vergeef wat daarin ook bij ons verkeerd gaat.

Help ons juist steeds weer te kijken naar hoe U het bedoelt en wilt.

Help mannen om Christus te volgen, zich verantwoordelijk te weten, voorop te gaan, leiding te geven. Dienend. Vol waardering en respect voor de vrouw.

Help vrouwen om leiding van mannen te aanvaarden wanneer dat de leiding is die Christus geeft.

Dienend. Vol waardering en respect voor de man.

Help ons zo samen een eigen onderscheidende stijl te vertonen. Help ons zo samen uw wil te doen, de weg te gaan die U wijst. Met de kracht van uw Geest. Leid en zegen ons daarin.